

Onderzoek Profundo naar Ahold Delhaize

SAMENVATTING

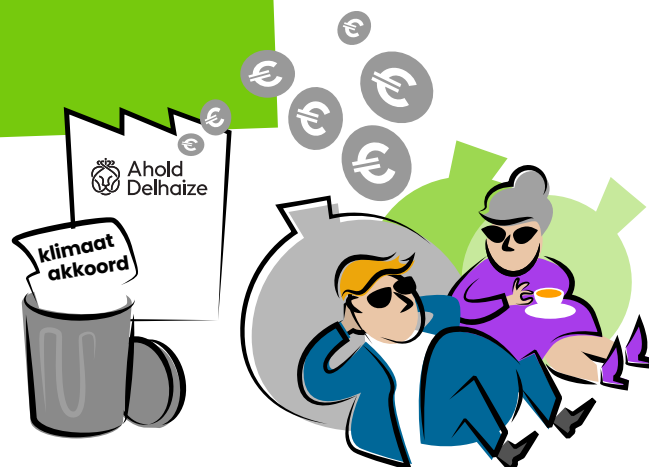
Ahold Delhaize (AD), een toonaangevende wereldwijde supermarkt groep, kan worden gekoppeld aan twee belangrijke milieurisico's in zijn portefeuille, terwijl het bedrijf hoge winsten genereert en aanzienlijke bedragen teruggeeft aan aandeelhouders.

De milieurisico's zijn tweeledig:

- 1) De CO₂-equivalente (CO₂e) emissies van AD blijven hoog. Dit is grotendeels te wijten aan (geschat op 35%) de verkoop van dierlijke eiwitproducten zoals vlees, zuivel en eieren. Als gevolg hiervan loopt AD achter op zijn eigen CO₂e-reductiedoelstellingen voor 2030 en de klimaatdoelstellingen voor 2030 die voortvloeien uit het Parijs Akkoord.
- 2) AD neemt geen verantwoordelijkheid voor duurzame voedselproductie, aangezien slechts 3% van zijn voedings-omzet biologisch is, wat achterblijft bij de doelstellingen voor 2030 voor het Nederlandse landbouwgebied (15% moet biologisch zijn) en de EU (25%). Ondanks het tekortschieten van het halen van de doelstellingen, geeft AD jaarlijks € 2 miljard terug aan aandeelhouders. In plaats daarvan zou het bedrijf (een deel) van die € 2 miljard kunnen gebruiken om klimaat- en biologische transitiedoelstellingen te halen.

Dit rapport kwantificeert afzonderlijk zowel de noodzakelijke eiwittransitie als de biologische transitie.

Het overgrote deel van de emissies van AD komt uit Scope 3 emissies (96%). Deze emissies ontstaan met name in de toeleveringsketen en voor een klein deel in het gebruik van de producten. Dit rapport beoordeelt de emissies en financiële implicaties van de verschillende transitiepaden van dierlijke eiwitten naar plantaardige eiwitten, evenals die van additionele maatregelen die gericht zijn op het verminderen van klimaatemissies.

Dit rapport berekent ook de financiële implicaties van drie transitiepaden naar een hoger percentage van de omzet uit biologische voeding, onder de voorwaarde van stabiele prijzen voor de consument.

AD is gul voor aandeelhouders, maar niet aan het klimaat en het milieu

AD geeft jaarlijks € 2 miljard terug aan aandeelhouders via dividenden en aandeleninkopen.

Tussen 2020 en 2023 verdeelde AD 103% van zijn jaarlijkse nettowinst aan aandeelhouders – gemiddeld € 2,0 miljard per jaar – gelijkmatig verdeeld over dividenden en aandeleninkopen. Deze betalingen waren gelijk aan 95% van de vrije kasstroom. Deze hoge uitkeringsratio's geven aan dat AD geen extra middelen uit zijn winst heeft gebruikt om de blijvend hoge CO₂e-voetafdruk te verkleinen of een betaalbaar biologische assortiment aan te bieden aan consumenten.

De noodzakelijke versnelling in klimaattransitie door AD

AD zou een Klimaat Impact Fonds kunnen creëren met jaarlijkse stortingen van € 690 miljoen om een op het Parijs Akkoord afgestemde doelstelling van -48 CO₂-reductie te bereiken. Na belastingen zou dit gelijk zijn aan 22% van de jaarlijkse winst en 26% van de jaarlijkse dividenden en aandeleninkopen (2023).

AD zou zijn 2024 emissies met 27 miljoen ton CO₂e moeten verminderen om zijn eigen doelstelling van -37% in 2030 te bereiken. Een hogere 30 miljoen ton CO₂e-reductie is nodig om de op het Parijs Akkoord afgestemde doelstelling (-48% in CO₂ of -43% in GHG/CO₂e) te bereiken. Een Klimaat Impact Fonds zou kunnen worden gebruikt voor investeringen en extra maatregelen om de CO₂e-voetafdruk van AD op drie belangrijke gebieden te verkleinen:

- 1) Proteïnetransitie: ongeveer 35% van de emissies van AD komt van dierlijke eiwitten. Om dit aandeel te verminderen, zouden extra marketing/bewustwordings-uitgaven van AD nodig zijn, evenals ondersteuning voor boeren om over te stappen op alternatieve bedrijfsmodellen;
- 2) Verlagen van emissies van resterende leveranciers van dierlijke eiwitten: AD zou deze leveranciers, met name boeren, kunnen ondersteunen bij het verkleinen van hun voetafdruk;
- 3) Energiegebruik in de toeleveringsketen: een aanzienlijk deel van AD's Scope 3 emissies is afkomstig van energieverbruik in de toeleveringsketen. AD zou een verschuiving naar hernieuwbare energie in de keten kunnen aanmoedigen en ondersteunen.

Gebaseerd op de geschatte kosten voor emissiereductie – inclusief een overgang naar 70% plantaardige eiwitten, emissiereducties van de resterende leveranciers van dierlijke eiwitten en de overgang naar hernieuwbare energie in de toeleveringsketen – is er tot 2030 een jaarlijkse financiering van € 690 miljoen nodig voor een Klimaat Impact Fonds. Interessant genoeg is de vereiste jaarlijkse financiering iets lager dan de jaarlijkse wereldwijde marketinguitgaven van € 700 miljoen van AD.

Een eiwittransitie zou een grote stap kunnen zijn in CO₂e-reductie: gebaseerd op een huidige schatting van 33% plantaardige eiwitproducten in AD's portefeuille, zou een verschuiving naar een 70%-scenario resulteren in een emissiereductie die gelijk is aan 14% van de totale emissies van AD in 2024.

Op basis van de consumptie per hoofd van de bevolking op landenniveau en het marktaandeel van AD in de detailhandel, kunnen de verkopen van dierlijke producten van AD worden gekoppeld aan een geschatte totale CO₂e-uitstoot van 23,7 miljoen metrische ton per jaar. In het meest ambitieuze scenario zou een eiwitverdeling van 30% dierlijke eiwitten en 70% plantaardige eiwitten 9,7 miljoen ton CO₂e per jaar besparen. Vergeleken met de totale CO₂e-uitstoot van AD in 2024 van 67 miljoen ton, leidt het meest ambitieuze scenario tot een reductie van 14%. De netto-besparing van de eiwittransitie van 9,7 miljoen ton zou 32% dekken van de vereiste 30 miljoen ton CO₂e-reductie volgens de -48% Parijs Akkoord-doelstelling (CO₂, -43% in CO₂e).

De kosten van de eiwittransitie in het meest ambitieuze plantaardige eiwitscenario bedragen jaarlijks € 462 miljoen. De scena-

rio's voor de eiwittransitie van het huidige veronderstelde plantaardige aandeel van 33% naar 70% vereisen aanvullende marketing- en bewustwordingsuitgaven. Bovendien, financieringsverlichting zou kunnen worden gegeven aan boeren die overschakelen van dierlijke naar plantaardige eiwitproductie. Experts en leveranciers wijzen op de noodzaak om partnerschappen te creëren met de voorwaarde van 'eerlijke' prijzen voor de boer om de eiwittransitie mogelijk te maken; en zij geven aan dat financiële steun zou moeten komen van met name banken, die minder gericht zouden moeten zijn op hoge winsten.

Aanvullende maatregelen om de emissies van zowel de overblijvende vlees- en zuivel-agrariërs als de emissies in de rest van de toeleveringsketen te verminderen, zouden € 228 miljoen, vóór belastingen, kosten.

Dit jaarlijkse bedrag, toegevoegd aan de jaarlijkse emissie-reductiekosten voor de eiwittransitie, leidt tot een jaarlijkse toevoeging van € 690 miljoen (vóór belastingen) aan het Klimaat Impact Fonds en zou de emissies met 30 miljoen ton CO₂e kunnen verminderen ten opzichte van de emissies van 2019. Na belastingen is dit gelijk aan 22% van de onderliggende nettowinst in 2023. Dit betekent dat de beloning van aandeelhouders (103% van de gemiddelde nettowinst in de periode 2020-2023) zou moeten dalen tot ongeveer 80% om de klimaattransitie mogelijk te maken.

AD's noodzakelijke transitie naar een biologische voedingsportefeuille

De transitie naar een biologisch assortiment is een enorme uitdaging als gevolg van de huidige extra marge op biologische producten door onder andere supermarkten, geschat op een 40% extra prijsverhoging. Consumenten die biologische producten kopen betalen nu € 863 miljoen te veel. De kunstmatig hoge prijzen genereren 16% van AD's winst.

Het tweede grote milieurisico voor AD is dat de verkoop van niet-biologische voeding nog steeds 97% van het AD's wereldwijde omzet uitmaakt. Een groot probleem voor de biologische transitie is de prijs: terwijl biologische producten 40% duurder zijn dan conventionele producten als ze de boerderij verlaten, zijn ze zelfs 56% duurder op het niveau van de supermarkt. Aangezien de waarde-toevoegende stappen in de toeleveringsketen tussen boeren en supermarkt zouden moeten leiden tot een verwatering tot slechts 16% hogere prijzen op het supermarkt-schap, is de conclusie dat de voedselverwerkers en de supermarkten de biologische producten met 40% te hoog prijzen, waarvan de helft door de supermarkten.

De extra hoge marge belemmert de biologische transitie. Tegelijkertijd vormt de extra operationele winst van € 431 miljoen, ofwel € 324 miljoen op nettowinstniveau (na een belastingtarief van 25%) een belangrijke bijdrage (16%) aan de beloning voor aandeelhouders.

De jaarlijkse dividenden en aandeleninkopen van € 2 miljard zijn deels mogelijk door de prijzen van biologisch voeding hoog te houden. Dit terwijl de biologische transitie van het huidige 3% aandeel naar scenario's van 15% (doelstelling Nederlandse overheid 2030), 25% (doelstelling EU 2030) en 100% vereist dat AD biologische producten verkoopt voor een prijs die veel dichterbij die van conventionele voedselproducten ligt.

Als eerste stap zou een geleidelijke overgang (van 2025 tot 2035) naar 100% biologische huismerken in zuivel, vlees, fruit, groenten en andere bederfelijke producten ongeveer 3% van AD's operationele winst kunnen kosten in 2025 en 66% in 2035.

Dit veronderstelt dat biologische huismerk-producten niet duurder zijn dan conventionele huismerken. De cijfers (zie onderstaande tabel) laten zien dat de kosten voor AD lager zijn dan de nettowinst.

Experts en leveranciers in de keten geven aan dat deze transformatie mogelijk is.

De transitie zou gebaseerd moeten zijn op hogere prijzen voor biologische boeren, terwijl AD een stabiel inkoopvolume biedt waardoor boeren een zekere klantenbasis hebben. Als een biologische transformatie in alle voedingscategorieën tegelijk een te complexe operatie is, zouden kleinere stappen kunnen worden gezet door bepaalde subcategorieën in één keer volledig te transformeren naar 100% biologisch, in plaats van geleidelijk.

Conclusie over de impact op de nettowinst en de beloningen voor aandeelhouders

Van de onderzochte scenario's brengen de eiwittransitiescenario's duidelijk lagere kosten met zich mee in vergelijking met de biologische transitie scenario's.

De twee transities kunnen enigszins overlappen; daarom kunnen de percentages niet worden opgeteld. De onderstaande percentages suggereren dat de AD aandeelhouders de financiële mogelijkheid hebben elk van de afzonderlijk transitie scenario te financieren. Dit zou echter lagere dividend-uitkeringen en lagere aandeleninkoop-programma's impliceren in vergelijking met de 'business-as-usual'-niveaus.

POTENTIËLE IMPACT VAN DE ONDERZOCHE SCENARIO'S OP AD'S NETTO-WINST

Scenario's	Klimaattransitie	Biologische transitie
50% plantaardige eiwitten	16,6%	
60% plantaardige eiwitten	19,5%	
70% plantaardige eiwitten	22,3%	
15% biologische huismerken*		13,5%
25% biologische huismerken*		19,3%
100% biologische huismerken*		72,4%

Bron: Profundo; *) in vlees, zuivel, kaas, groente, fruit, brood en andere versproducten.